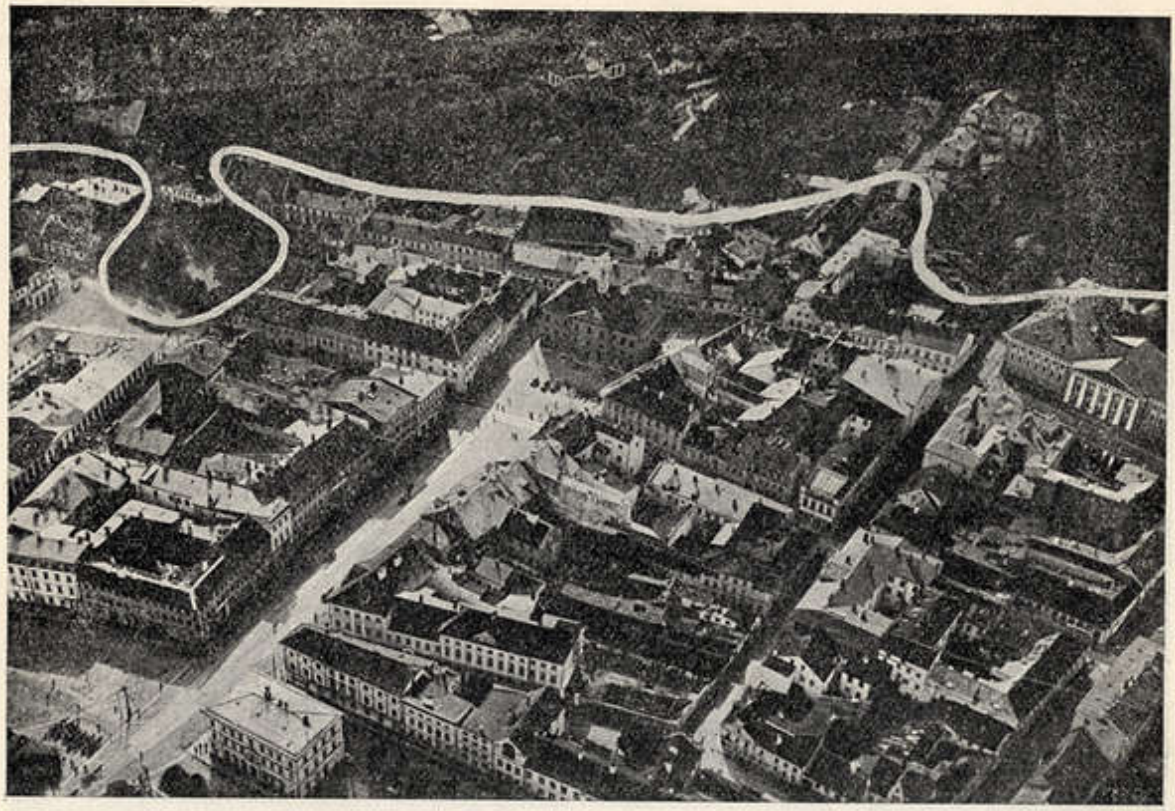

19. joon. Tartu linnasüda linnulennult.
Le centre urbain à vol d'oiseau.

Vasakul — Kaubahoov ja Barklai puiestik ning väljak, keskel — kellatorniga raekoda ja Suurturg, paremal — ülikooli peahoone. Piki pilti kulgeb aiastuse 20% isokoor (vt. aiastuse planigramm).

misi või suuri teravnurgi (nagu Riia, Võru ja Tähe teel ning Veerikul), siis teisendab ta tervet teestikutüüpi ja annab sellele sootuks omapärase ilme. Moodustub n. n. roieteestik (Rippenstrassenetz) (63), mille koostavaid radiaal- ehk roogteid seovad lühemad ribi- ehk roidetaolised tangentsiaalteed. On veel teisi isepärasusi. Sellal kui teedevõrgu püstkülikulised silmused on reeglipäraselt suunatud loodest kakku *resp.* põhjast lõunasse, näeme Toomimäe ja raudteestiku vahemikus, Riia ja Maarjamõisa tee vahel, sellele risti, s. o. edelast kirdesse sihitud püstkülikuid. Tähelepandav on ka kolmkülik- ning trapetsik-silmuste koondumine Emajõe äärde Aurikukärgast lõunakagus. Täiesti omapärase teestikutüübi kujundavad linnasüdant katkelise sõõrina ümbritsevad Toomi ning Neitsi puiestiku ja Botaanika-aia lenkteed. Nad torkavad silma mitte üksi oma silmusklemise ning siuglemisega — millest on tingitud nende kummaline põhiplaan —, vaid ka oma silmuste väiksusega, et mitte öelda kääbuslikkusega. Lenkteestikuga seotud on ka ainuke Tartu murdkaartee, mis sünnib Vallikraavi ja Botaanika-aia tee ühinemisel. Muide on kaarteid veel jõekaldal (Fortuuna tee, vt. 16. joon.).

Teede pikiprofiili määrab üldjoonis nende suund ürgoru suhtes. Nii on loodest kakku sihitud lammi- ja perveteed tasased, leepjad või vähelainjad ning nende kaldenurgad liiklemise takistuse suhtes vaevu tähelepandavad või väga kerged (kaldenurgad $< 5^0$). Kergesti liigeldavad on ka need oruveeru kaldteed, mille kallakus on $< 15^0$ ja kuhu kuulub kodarteestik, kasutades orulammile laskumiseks lisaorukesi ja rusukuhikuid. Siiski on ka raskevõitu ja raskesti ($> 20^0$) liigeldavaid teid, ent need esinevad vaid sugemeina oruveeru ja -perve siirde-

Tartu, lk. 217